

Kuntaministeristä ihmisten on otettava lisää vastuuta itsestään

Vastuunjako: Tapani Tölli ei usko, että palvelut turvataan yksin poliittisilla päätöksillä

Riitta Järventie

Yksi asia on kuntaministeri **Tapani Töllistä** varmaa: hyvinvointiyhteiskunnassa aurinko laskee, jos ihmiset eivät ota nykyistä enemmän vastuuta omasta elämästään.

– Me olemme tottuneet ajattelemaan, että teki ihminen millaisia elämäntapa- valintoja tahansa, kyllä systeemi hoitaa seuraukset.

Keskustalainen Tölli tietää liikkuvansa herkillä alueella, mutta hän on päättänyt, että tästä asiasta on pakko puhua. Hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus pohja natsaa liitoksistaan, joten hänestä nyt on viimeinen hetki kysyä, missä menee yhteiskunnan ja yksilön vastuun raja.

Vaalit painavat päälle ja puoluejohtajat pumpaavat äänestäjiin tulevaisuuden uskoa. Painotuksissa on eroja, mutta perusjuoni on sama. Kyllä tästä selvittää, kunhan talouskasvuun saadaan lisää vauhtia, työuria pidennetään, verotusta uudistetaan työntekoa kannustavaan suuntaan ja pikkuisen nirhaistaan kaikkein äveriäimmiltä.

KUNTAMINISTERI ei usko, että hyvinvointipalvelut voidaan pelastetaan pelkästään poliittisilla päätöksillä.

– **Santeri Alkio** opasti jo viime vuosisadan alussa, että sosiaalipolitiikan rinnalla on vahvistettava ihmisten itseauttamiskykyä.

Hänestä tämä ”itseauttamiskyky” on ohentunut sitä mukaa kun yleinen hyvinvointi on lisääntynyt ja julkiset palvelut ovat parantuneet.

– Me osaamme kyllä tehdä valituksia, jos systeemi ei pelaa. Mutta kysymmekö me koskaan itseltämme, olisiko omassa elämännä- linnassamme parantamisen varaa?

Tölli ei usko, että ihmisten elämähallinta ja kyky ottaa vastuuta omista valinnoistaan paranee, jos ensin ei tunnusteta, että, jotkut ongelmat ovat itse aiheutettuja.

– Rohkenen sanoa, et-

Kuntaministeri Tapani Tölli ei usko, että hyvinvointipalvelut voidaan pelastaa pelkästään poliittisilla päätöksillä.

JOEL MAISALMI

tä me joissakin tilanteissa ymmärrämme jopa vähän liikaakin ihmisten ongelmia. Selityksiä aina riittää, mutta eivät ne välttämättä vapauta ihmisiä vastuusta.

YKSILÖN VASTUUSTA puhuminen ei Töllin mukaan tarkoita, että sairaat jätetään hoitamatta tai ihmisiä ei auteta, kun eteen tulee ylipääsemättömiä toimeentulo-ongelmia.

Kuntaministeriä yksinkertaisesti vain hirvittää sosiaali- ja terveystieteiden menojen raju kasvu, jolle väestön ikääntymässä ei näy loppua tulevan. Siksi hänestä on pakko katsoa, voidaanko joltakin kuntien velvoitteita purkaa tai keventää.

Tölli viittaa lasten subjektiiviseen päivähoidon oikeuteen todetessaan, että palvelujen pitäisi aina perustua tarpeeseen eikä oikeuteen.

Kommentti

Rehellistä puhetta isolla riskillä

Älkää hätäilkö. Ei kuntaministeri Tapani Tölli ole hyvinvointiyhteiskunnan turvaverkkoja repimässä.

Asia on pikemminkin päinvastoin. Jotta kaikkein heikoimmassa asemassa olevista pystytäisiin pitämään huolta, jostain päästä kuntien velvoitteita on kevennettävä ja jarsittava.

Tölli tietää oikein hyvin, millaisen riskin hän ottaa todetessaan, että ihmisten on otettava nykyistä enemmän vastuuta omista elämäntavoistaan ja valinnoistaan.

Mutta jonkun sekun on sanottava. Yksi esimerkki on koululaisten hammashoito. Sitäkin pitäisi välttämättä tehostaa, koska vanhemmat eivät pidä huolta siitä, että lapset harjaavat hampaansa.

Kukaan ei kiistä sitä, että vanhustenhuolissa ja terveyspalveluissa on isoja puutteita. Mutta entä jos se johtuu siitä, että me kuormitamme kuntien palveluapparattia vähemmän tärkeillä pulmillamme ja suhtaudumme siihen kuin kolikkoautomaattiin?

Riitta Järventie

Ministeri Tapani Tölli kavahtaa kuntien pakkoliitoksia

Riitta Järventie

Kuntaministeri **Tapani Tölli** (kesk) ei puhkea riemunkiljahduksiin, vaikka kuntatalous ei viime vuonna sulkeltau ihan niin syvälle kuin syksyllä 2009 ennustettiin.

Kuntatalous on veitsen

terällä, ja vaikeudet vain kasvavat, kun ikärakennelin- vinoutuu ja väestön keskittymisen lisää investointien tarvetta.

– Menojen kasvua on pakko hillitä. Kuntarakennetta on virtaviivaistettava ja tuottavuutta lisättävä samalla kun palveluiden tasoa

ja saatavuutta on tarkasteltava kriittisesti.

Palvelujen tuotantopuolella yksikköhinnoissa on ministeristä usein selittämättömän suuria eroja kuntien välillä. Ongelmia hän näkee myös kuntien johtamiskulttuureissa ja takkuilevassa tietotekniikassa.

Lisäksi Tölli väljentäisi eri virkojen kelpoisuusvaatimuksia, jotta henkilöstöpolitiikkaan saadaan lisää joustoa.

– Valtionosuudet on vakiinnutettava tietylle tasolle ja eduskunnalle tehtävä selväksi, että kuntia ei rasiteta uusilla velvoitteilla, jos ra-

hoitus uupuu.

Kokoomuksen ja sdp:n väläyttämää kuntien pakkoliitoksia Tölli kavahtaa. Porkkanarahojen avulla rakenneuudistusta on jatkettava, mutta liitoksista on hänestä pelkästään haittaa, jos kunnat itse eivät sitoudu niihin.